

آشنایی با مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک

جمهوری اسلامی ایران در سال 1372 و با مصوبه مجلس به کنوانسیون حقوق کودک ملحق شد. از سال 72 تا 88 وزارت امور خارجه به نمایندگی از دولت امور مربوط به اجرای مفاد کنوانسیون را نظارت و گزارش ادواری را تنظیم و ارسال می نمود.

از دی ماه 1388 با مصوبه دولت، وزارت دادگستری به عنوان مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک تعیین و اقدامات خود را آغاز نمود. با تصویب آیین نامه مرجع، شورای هماهنگی متشکل از نهادهای دولتی و غیر دولتی مرتبط تشکیل و دبیرخانه مرجع ملی شکل گرفت.

این مرجع همانند سایر نهادهای ملی حقوق کودک در دنیا، وظایفی چون تدوین طرح ها و برنامه های ارتقای حقوق کودک و ترویج احترام به شخصیت وی از طریق ارائه نظرات مشورتی در زمینه مقررات، پایه ها و برنامه های مرتبط با حقوق کودک، ایجاد هماهنگی بین بخشی و تسهیل گری در این راه، پیشنهاد اصلاح قوانین و مقررات موجود، پایش و ارزیابی وضعیت رعایت حقوق کودک در جامعه و ارائه گزارش به مقامات و مراجع مسئول، انجام مطالعات مربوط به حقوق کودک و تبادلات علمی با مراکز علمی و تحقیقاتی را بر عهده دارد.

تدوین برنامه جامع حقوق کودک و نوجوان و اجرای آن از ابتدای سال 1395 برای یک دوره 10 ساله، طراحی و اجرای بانک اطلاعات جامع کودکان و نوجوانان و همکاری و تعامل با دستگاههای دولتی، قضایی، انتظامی، قانون گذاری و نظارتی و همچنین سمن های فعال حوزه کودک و متخصصان و فعالان این حوزه از دیگر عملکردهای مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک بوده است.

شورای هماهنگی

برای ایجاد هماهنگی و اخذ نظرات دستگاه های اجرایی ذی ربط در انجام امور و اقدامات موضوع این آیین نامه، شورای هماهنگی با عضویت افراد زیر تشکیل می شود:

الف - رییس مرجع ملی به عنوان رییس شورای هماهنگی

ب - دبیر مرجع ملی به عنوان دبیر شورا

پ - یک نفر وکیل دادگستری با حداقل پنج سال سابقه فعالیت علمی و عملی مربوط به حقوق کودک یا حقوق بشر با معرفی کانون وکلای دادگستری مرکز یا مرکز امور مشاوران به مدت سه سال به انتخاب رییس مرجع ملی.

ت - سه نفر از سازمان های مردم نهاد فعال مرتبط با حقوق کودک یا حقوق بشر، برای مدت سه سال

ث - یک نفر روحانی آشنا به حقوق کودک با معرفی شورای مدیریت حوزه علمیه قم

ج - یک نفر نماینده از نهادهای زیر که حسب مورد با حکم وزیر یا بالاترین مقام مسئول معرفی می گردند:

- وزارت آموزش و پرورش

- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- وزارت امور خارجه

- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

- وزارت کشور

- وزارت اطلاعات

- وزارت ورزش و جوانان

- معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور

- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

- سازمان بهزیستی کشور

- مرکز امور زنان و خانواده

- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

- سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

- شهرداری (با معرفی مجمع ادواری شهرداران کلان شهرهای کشور)

- ابلاغ مصوبات و ارایه گزارشهای موردی و سالانه شورای هماهنگی به رؤسای قوای سه گانه و دفتر مقام معظم رهبری و سایر مراجع ذی صلاح بر عهده رییس شورا می باشد.

- رییس مرجع ملی می تواند از نمایندگان قوه قضاییه و اعضای کمیسیون های قضایی و حقوقی، بهداشت و درمان و اجتماعی مجلس شورای اسلامی نیز بدون داشتن حق رأی برای شرکت در شورای هماهنگی دعوت نماید.

- هر سه سال یک بار در اردیبهشت ماه به دعوت عام دبیر مرجع ملی، جلسه ای با حضور سازمان های مردم نهاد ثبت شده و فعال در زمینه حقوق کودک یا حقوق بشر که حداقل پنج سال سابقه فعالیت داشته باشند، تشکیل و با اکثریت نصف به علاوه یک سازمان های حاضر در جلسه، سه نماینده از سه سازمان غیردولتی برای عضویت در شورای هماهنگی انتخاب می شوند.

- سه ماه پیش از پایان دوره عضویت اعضای مندرج در بندهای (پ) و (ت)، در خصوص انتخاب اعضای جدید اقدام می شود. تا زمانی که اعضای جدید انتخاب نشده اند، اعضای سابق عهده دار وظایف خواهند بود و انتخاب مجدد این اعضا به صورت متوالی تنها برای یک بار بلامانع است.

- مرجع ملی می تواند حسب مورد از کارشناسان مجرب در زمینه حقوق کودک برای شرکت در جلسات شورا یا کارگروه های مربوط دعوت و نظر ایشان را بدون حق رأی کسب نماید.

وظایف شورای هماهنگی

شورای هماهنگی مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک به عنوان رکن تصمیم گیری مرجع ملی دارای وظایف و اختیارات زیر مطابق ماده 6 آیین نامه مرجع ملی میباشد:

- الف - تعیین راهبردهای حمایت از حقوق کودک و اولویتهای سالانه مرجع ملی
- ب - تصویب چشمانداز، سیاستها و برنامههای اجرایی ارتقای حقوق کودک
- پ - بررسی پیشنهادهای مربوط به اصلاح قوانین و مقررات و پیشنهاد لایحه قانونی جهت ارایه به مراجع ذیربط
- ت - بررسی و تصویب گزارش ملی حقوق کودک برای ارسال به مراجع ذیصلاح داخلی و بینالمللی وفق مقررات این آییننامه
- ث - بررسی گزارش موارد نقض حقوق کودک
- ج - بررسی و تصویب گزارشهای سالانه و موردی مرجع ملی جهت ارسال به مراجع ذیصلاح
- چ - تأیید ایجاد کارگروههای موردی و موقت با پیشنهاد رییس مرجع ملی
- ح - پیشنهاد بودجه سالانه به رییس مرجع ملی جهت پیشبینی در ردیف اعتبارات وزارت دادگستری در لایحه بودجه سالانه
- خ - تصویب آییننامه داخلی شورای هماهنگی

وظایف دبیر شورا

دبیر شورای هماهنگی، مسئول امور اداری و اجرایی مرجع است و زیر نظر رییس فعالیت می نماید. وظایف وی عبارت است از:

- الف - تمثیت امور اداری و اجرایی
- ب - تهیه دعوت نامه ها و دستور جلسات، تدوین صورتجلسات و ابلاغ مصوبات شورای هماهنگی برای سازمان های ذی ربط و پیگیری حسن اجرای مصوبات
- پ - برنامه ریزی مدون برای تشکیل جلسات کارگروه های تخصصی
- ت - پیشنهاد ترکیب هیئت های اعزامی به اجلاس های منطقه ای و بین المللی به رییس مرجع ملی
- ث - تهیه گزارش های مربوط به حقوق کودک و ارایه آن به شورای هماهنگی
- ج - اخذ گزارش هیئت های اعزامی به خارج از کشور و تهیه بانک اطلاعات گزارش ها
- چ - تدوین بیانیه ها و گزارش های موردنیاز برای ارایه به مجامع بین المللی و سایر اجلاس های مرتبط
- ح - تعامل و همکاری با پژوهشگران و مراکز علمی و پژوهشی در امور مربوط به حقوق کودک
- خ - ایجاد سامانه الکترونیکی در زمینه های مربوط به حقوق کودک و امور اداری مرجع ملی و شورای هماهنگی
- د - انجام سایر امور ارجاعی مرتبط با شرح وظایف از سوی مرجع ملی و شورای هماهنگی